

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ(ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ) - ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (ΠΑΛΑΙΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ)**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

α. Εθνικόν Κομιτάτον : Πολιτικός σχηματισμός με μικρότερη απήχηση σε σχέση με την απήχηση των παρατάξεων των πεδινών και των ορεινών, υπό τον Επαμεινώνδα Δεληγιώργη. Υποστήριξε την ανάπτυξη του κοινοβουλευτισμού και τον εκσυγχρονισμό της χώρας, οικονομική ανάπτυξη και μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση και στο στρατό, πολιτισμική εξάπλωση στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

β. Ηνωμένη Αντιπολίτευσις : Πολιτικό σχήμα που δημιουργήθηκε μετά τη σύγκρουση του πρίγκιπα Γεωργίου με τον Ελευθέριο Βενιζέλο, όταν τα πολιτικά πράγματα στην Κρήτη είχαν φτάσει σε πλήρες αδιέξοδο μετά την κορύφωση της κρίσης στις σχέσεις πρίγκιπα Γεωργίου και Βενιζέλου με αφορμή το ενωτικό ζήτημα, και ενώ οι προσπάθειες συναλλαγής των πολιτικών μερίδων είχαν ναυαγήσει. Συνάσπισε γύρω από τον Βενιζέλο όσους ήταν δυσαρεστημένοι από την αυταρχική πολιτική του πρίγκιπα και έγινε ισχυρότατη αντιπολίτευση. Έμπιστοι συνεργάτες του Βενιζέλου σ' αυτή ήταν ο Κ. Φούμης και ο Κ. Μάνος. Οι τρεις αυτοί αποτέλεσαν μια τριανδρία, που δε δίστασε να προχωρήσει σε δυναμική αναμέτρηση με τον πρίγκιπα.

γ. Σύμφωνο περί αμοιβαίας μεταναστεύσεως μεταξύ Ελλάδος και Βουλγαρίας : Το Νοέμβριο του 1919 υπογράφηκε η συνθήκη του Νεϊγύ, που προέβλεπε την παραχώρηση της Δυτικής Θράκης από τη Βουλγαρία στην Ελλάδα. Στη συνθήκη ήταν συνημμένο το «Σύμφωνο περί αμοιβαίας μεταναστεύσεως μεταξύ Ελλάδος και Βουλγαρίας». Με βάση αυτό, αναχώρησαν από την Ελλάδα περίπου 50.000 Βούλγαροι και από τη Βουλγαρία περίπου 30.000 Έλληνες (περίπου 20.000 ακόμη Έλληνες είχαν μεταναστεύσει πριν από την υπογραφή της συνθήκης).

ΘΕΜΑ Α2

α - 1927

β - 1913

γ - 1881

δ - 1909

ε - 1918

ΘΕΜΑ Β1

Σχολικό βιβλίο, σελ. 216 : «Μετά τις εξελίξεις αυτές ... Κρητικού Ζητήματος».

ΘΕΜΑ Β2

α. Σχολικό βιβλίο, σελ. 153 : «Η ελληνική κυβέρνηση ... Υπουργείο Προνοίας και Αντιλήψεως».

β. Σχολικό βιβλίο, σελ. 153 : «Υπήρξε μέριμνα ... Έδεσσα και αλλού».

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

α. Κατά το Σύνταγμα του 1844, το πρώτο ζητούμενο κατά τη διαδικασία της διαμόρφωσής του ήταν ο περιορισμός των βασιλικών εξουσιών. Συγκεκριμένα, καθορίστηκαν οι βασιλικές εξουσίες. Μεταξύ των σπουδαιότερων ήταν η συμμετοχή του βασιλιά στην άσκηση της νομοθετικής εξουσίας και η αρχηγία του κράτους και του στρατού. Όμως, καμία πράξη του δεν είχε ισχύ χωρίς την προσηγογραφία του αρμόδιου υπουργού. Ο βασιλιάς επιπλέον διορίζει τους γερουσιαστές οι οποίοι διατηρούσαν το αξίωμά τους ισόβια. Κατά το Σύνταγμα του 1864 ως πολίτευμα ορίστηκε η βασιλευόμενη δημοκρατία αντί της μέχρι τότε συνταγματικής μοναρχίας. (σχολικό βιβλίο, σελ. 78)

β. Σύνταγμα 1844 : σχολικό βιβλίο, σελ. 72 «κατοχυρώνονταν ... πρωτοπορία» / «οριζόντιαν ... Συνδυασμών».

Σύνταγμα 1864 : σχολικό βιβλίο, σελ. 78 «...η άμεση, μυστική και καθολική (για τον ανδρικό πληθυσμό) ψήφος με σφαιρίδια...»

ΚΕΙΜΕΝΟ Α : Σύμφωνα με το υλικό του παραθέματος, η εκλογή των βουλευτών γινόταν με πλειοψηφικό σύστημα δύο γύρων, που θα διεξαγόταν με άμεση, σχεδόν καθολική και μυστική ψηφοφορία. Στους ελάχιστους περιορισμούς που έθετε το δικαίωμα της καθολικής ψηφοφορίας, επισημαίνεται ότι δικαίωμα ψήφου από τους άρρενες πολίτες που είχαν συμπληρώσει τα 25 έτη έχουν μόνο αυτοί που διαθέτουν ιδιοκτησία στο μέρος που διαμένουν και που εξασκούν κάποιο επάγγελμα ή κάποια ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα. Εξαιρούνται μόνο από το δικαίωμα της ψηφοφορίας όσοι βρίσκονται σε διαδικασία ανάκρισης για κάποιο κακούργημα, όσοι στερήθηκαν με δικαστική απόφαση το δικαίωμα της ψηφοφορίας και όσοι στερούνται του δικαιώματος να διαχειρίζονται ελεύθερα την περιουσία τους.

γ. Σύνταγμα 1844 : σχολικό βιβλίο, σελ. 71 «Οι κομματικές παρατάξεις ... κομματικών μηχανισμών».

Σύνταγμα 1864 : σχολικό βιβλίο, σελ. 78 «Κατοχυρώθηκαν ... βιαιοπραγίες».

Το ΚΕΙΜΕΝΟ Β μπορεί να αξιοποιηθεί από τους μαθητές στην ολότητά του.

ΘΕΜΑ Δ1

α. Σχολικό βιβλίο, σελ. 49 «Το κόστος ... Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος». Το ΚΕΙΜΕΝΟ Α ενισχύει την ιστορική αφήγηση και αξιοποιείται στην ολότητά του.

β. Σχολικό βιβλίο, σελ. 166-167 : «Σημαντικότερες ήταν οι επιπτώσεις ... στον εθνικό κορμό».

γ. Το ΚΕΙΜΕΝΟ Β μπορεί να αξιοποιηθεί στην ολότητά του.

ΠΙΝΑΚΑΣ

Ο συγκεκριμένος πίνακας παρουσιάζει την κατανομή του προσφυγικού πληθυσμού κατά γεωγραφικά διαμερίσματα ανά την ελληνική επικράτεια, και ιδιαιτέρως την εγκατάστασή τους στους δέκα μεγαλύτερους, κατά αναλογία πληθυσμού, δήμους της χώρας μας κατά το 1928.

Η άφιξη των προσφύγων στην Ελλάδα μετά τη μικρασιατική καταστροφή του 1922, είχε ως συνέπεια μεταξύ των άλλων, την αύξηση του βαθμού αστικοποίησης του ελληνικού κράτους. Εκτός από την Αθήνα, τον Πειραιά και τη Θεσσαλονίκη υπήρξαν και άλλα αστικά κέντρα τα οποία διογκώθηκαν εξαιτίας της εγκατάστασης προσφύγων σε αυτά.

Από την επεξεργασία των στοιχείων του πίνακα προκύπτει ότι η μεγαλύτερη συγκέντρωση προσφύγων παρατηρήθηκε στις πόλεις της Μακεδονίας και της Θράκης (Δράμα, Καβάλα, Σέρρες, Θεσσαλονίκη, Κομοτηνή). Το γεγονός αυτό οφειλόταν αφενός στη βαρύτητα που έδωσε η ΕΑΠ στην αγροτική αποκατάσταση των προσφύγων και αφετέρου στην προτεραιότητα εγκατάστασης των προσφύγων στην Μακεδονία και τη Δ. Θράκη εξαιτίας της ύπαρξης των μουσουλμανικών κτημάτων, αλλά και της ανάγκης εποίκισμou των παραμεθόριων περιοχών για την εξασφάλιση εδαφικής ακεραιότητας της χώρας. Εξάλλου η Θεσσαλονίκη και η Καβάλα ήταν πόλεις με σημαντική βιομηχανική, εμπορική και ναυτιλιακή δραστηριότητα, γεγονός που προσέλκυε πολλούς πρόσφυγες καθώς οι περισσότεροι από αυτούς ασκούσαν στις πατρίδες τους αστικά επαγγέλματα.

Ο Πειραιάς ως μεγάλο εμπορικό ναυτιλιακό κέντρο αλλά και λόγω της γειτνίασης του με την πρωτεύουσα συγκέντρωσε μεγάλο αριθμό προσφύγων. Άλλωστε δεν πρέπει να παραληφθεί το γεγονός ότι η στέγαση των αστών προσφύγων ξεκίνησε από τον Πειραιά με τη δημιουργία των συνοικισμών της Κοκκινιάς και της Καλλιπόλης.

Στην Κρήτη οι περισσότεροι πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν στο Ηράκλειο που αποτελούσε το σημαντικότερο αστικό κέντρο του νησιού.

Τέλος σημαντικό αριθμό προσφύγων δέχτηκαν η Χίος και η Μυτιλήνη λόγω κυρίως της γεωγραφικής τους θέσης (απέναντι και σε μικρή απόσταση από τα μικρασιατικά παράλια) αλλά και λόγω της ελπίδας που έτρεφαν πολλοί πρόσφυγες, μέχρι τουλάχιστον την υπογραφή της Σύμβασης της Λοζάνης πως κάποια μέρα θα κατόρθωναν να επιστρέψουν στις πατρογονικές εστίες.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΚΑΡΑΚΟΛΙΟΣ ΗΡΑΚΛΗΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ